

Spm. nr. S 147

Til *industriministeren* (9/11 83) af:

Maisted (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor det er til gavn for det danske samfund, at en håndfuld mennesker via skattefri fonde skal have lov til at styre dansk erhvervsliv, mens det er til skade for samme erhvervsliv, at lønmodtagerne ved hjælp af leasingkontrakter bliver medejere af danske produktionsmidler?«

Begrundelse

Mens næsten alle politikere fra regeringspartierne og ud til VS raser imod leasingssystemet, anbefaler industriministeren, at pensionskasserne, ATP og Lønmodtagernes Dyrstidsfond, der er opbygget på grundlag af skattefrihed, skal overtage dansk erhvervsliv.

En slags ØD-system får den borgerlige regerings velsignelse, mens en spredning af ejendomsretten via leasingkontrakter vil blive forbudt af en borgerlig regering, hvis ellers den kan få flertal herfor.

Svar (14/11 83):

Industriministeren (Stetter):

Det ligger regeringen stærkt på sinde at sikre erhvervslivet så gode og konkurrence-dygtige finansieringsmuligheder som overhovedet muligt. Virksomhedernes egenkapitaldannelse styrkes bl.a. gennem den påtænkte udvidede adgang for forsikringsselskaber og pensionskasser til at anbringe midler som risikovillig kapital i erhvervslivet. Disse bestræbelser må ses i sammenhæng med den generelle styrkelse af aktiemarkedet som finansieringskilde.

Det er tilsvarende min opfattelse, at finansieringsformen leasing på mange områder er et nyttigt og hensigtsmæssigt redskab for virksomhederne. Dette gælder ganske særligt inden for områder, der kræver hurtig teknisk omstilling.

Der er imidlertid nok ikke tvivl om, at der i den seneste tid er sket en udvidelse af leasingformerne og deres anvendelse, som må give anledning til alvorlige overvejelser.

Jeg vil i øvrigt tilføje, at regeringen gerne vil bidrage til et tættere samspil mellem lønmodtagernes opsparing og erhvervslivets behov for risikovillig kapital, herunder ved »in-

stitutionaliseret« kapitalanbringelse af midler fra pensionskasser og forsikringsselskaber, og jeg har svært ved at forstå, at en sådan form for kapitalanbringelse skulle have noget at gøre med de forskellige former for ØD, der fra forskellige sider er bragt frem i den offentlige debat.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Sikring af kontanthjælpsbeløbet efter § 43, stk. 1, og præcisering af hjælp til boligudgifter efter § 43, stk. 3).

(Fremsat 9/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Man må ikke lade sig forlede til at tro, at dette lovforslag retter op på denne den mest asociale lovgivning, der nogen sinde er gennemført.

Det er selvfølgelig med undren, vi har hørt, at nogle kommuner ikke engang udbetaler det beløb, loven angiver. Det bør de selvfølgelig forpligtes til. Det kan også være rimeligt, at man får ensartede regler om dækning af boligudgifterne.

Når vi til sin tid stemmer for dette forslag, hvad vi altså gør, er det, fordi det under alle omstændigheder er en forbedring, men vi vil understrege, at det stadig væk ikke gør situationen acceptabel for de mennesker, der er på varig hjælp. Socialministeren og nu også statsministeren og den borgerlige presse forsøger – åbenbart med et vist held – at give indtrykket af, at de, der er på varig hjælp, ikke er så ringe stillet endda. Vi har endda hørt lederen af et af regeringspartierne udtale i fjernsynet forleden aften, at her i Danmark har vi ikke fattigdom, her har vi kun misundelse. Den udtalelse vidner vel mere end noget andet om kynismen i regeringens politik.

Det kan derfor være rimeligt at starte behandlingen af dette lovforslag med at fastslå, at det beløb, der udbetales til en enlig mor med f.eks. 2 børn, er, når der er taget hensyn til boligudgifterne, 3.454 kr., og heri modregner man som bekendt faderens bidrag.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Med dette lovforslag ønsker socialministeren, at der indføres et minimumsbeløb til de personer, der efter 9 måneders forbigående hjælp får hjælp efter bistandslovens § 37, stk. 4. Det foreslås således, at de personer, der modtager kontanthjælp, skal have rådighed over et beløb, der mindst svarer til hjælpen til underhold m.v. vedrørende den varige hjælp, § 43, stk. 1, 1. pkt., forudsat at de pågældende før den såkaldte sociale begivenhed havde et niveau over eller svarende til niveauet for denne hjælp. Det er det, det drejer sig om, og jeg vil holde mig til lovforslaget og ikke karakterisere andre samfundsforhold. Minimumsbeløbet gives til underholdsudgifter m.v.

Det foreslås endvidere, at personer, som modtager hjælp efter § 37, stk. 4, jfr. § 43 - 9 måneders reglen - eller efter § 43, skal have supplerende hjælp til de boligudgifter, der overstiger 25 pct. af hjælpen efter § 43, stk. 1.

Det konservative folkeparti kan støtte dette lovforslag. Ved at indføre et minimumsbeløb for hjælpen forlades skønsprikket, og vi går over til retsprincipet, som giver en mere ensartet administration i forvaltningen og vil være mere overskueligt for borgerne. Jeg deler ministerens opfattelse, at den foreslåede 25 pct. grænse for supplerende hjælp til boligudgifter skal gælde såvel for enlige som for ægtepar, for forskellen i husholdningsudgifterne er der gjort op med i beløbene, og derfor er det hensigtsmæssigt, at man har den samme procent. Det vil sige, at der er tale om en hjælp til netop den enlige forsøger, og det er jo det, vi ønsker.

Jeg håber, at dette lovforslag går hurtigt igennem tinget, og vi skal tilsige det velvillig behandling.

Henrik Toft (V):

Dette lovforslag med begrænsningen af skønsprikket er ikke venstres største livret. Vi ønsker, at kommunerne skal have valgfrihed, således som de hidtil har haft det efter bistandsloven, men vi erkender, at der er nogle kommuner, der har været temmelig restriktive ved udmåling af denne hjælp i forhold til det, vi havde forudsat. Heldigvis viser det sig, at der er et faldende tal i stedet for et stigende tal efter de sidste oplysninger,

og det er da glædeligt. Men vi er enige i intentionerne om at få lempet lidt på den regel, der har været, sådan at man behandler folk ens med hensyn til boligudgifterne i de forskellige kommuner. Derfor kan vi støtte lovforslaget, og vi kan give tilsagn om et hurtigt og velvilligt udvalgsarbejde.

Agerschou (SF):

Gennem de sidste ca. 14 måneder har vi haft en socialminister, der dels har bestræbt sig på at forringe levevilkårene drastisk for dem, der havde mindst i forvejen, dels har arbejdet på at gøre den sociale lovgivning mere uigennemskuelig og bureaukratisk, end den var. Det fremgår f.eks. af et svar i finansudvalget, at socialministeren i løbet af det sidste års tid har udsendt 87 nye forskrifter, vejledninger, eller hvad han nu kalder det. Der er 26, der er blevet ændret, mens blot 36 er tilbagekaldt. Socialministeren har med flid indledt en regulær papirkrig mod de sociale forvaltninger.

På samme måde har socialministeren travlt med at fylde ord på bistandslovens paragrafer, specielt dens § 37. Det er rent faktisk, hvad han foreslår her: nogle ord, der ikke vil løse de reelle problemer, men gøre lovgivningen en tak mere indviklet og uoverskuelig. Det burde være klart både for socialministeren og for det radikale venstre, at indførelsen af § 37, stk. 4, i bistandsloven var en ganske alvorlig fejltagelse. Bestemmelsen har tvunget og tvinger grupper i befolkningen ned på et niveau, der er helt uacceptabelt, og som bidrager til, at de pågældende fastholdes i det sociale system i en varig fattigdomssituation.

Hvis socialministeren ikke tror på, hvad bl.a. SF siger, kan han jo passende spørge de private sociale hjælpeorganisationer, som ministeren ellers til trivialitet bedyrer at han vil hælde sit hoved til i det, han kalder firsernes socialpolitik. Spørg f.eks. Kirkens Korsvær.

Det er ligeledes klart, at vedtagelsen i efteråret 1982 byggede på forkerte forudsætninger. Socialministeren hævdede, at bestemmelsen ville ramme ca. 25.000 familier. Det kan konstateres, at langt over det dobbelte antal bliver ramt. Det blev socialministeren orienteret om allerede på dette tidspunkt, bl.a. af os. I øvrigt er det ret ligegyldigt, hvor

[Agerschou]

mange der bliver ramt. Det reelle problem er, at overhovedet nogen bliver behandlet på denne uanstændige måde. Men regnefejlen viser alligevel, hvor uvederhæftigt der blev argumenteret, da man vedtog ændringen. Det burde de radikale efter vores opfattelse huske på.

Forslaget her er et forsøg på at formulere sig ud af problemerne uden at ville løse dem. For det første foreslås det, at den forhøjede hjælp til dækning af boligudgifter skal dække den del af udgifterne, der overstiger 25 pct. af hjælpen. Det er fint nok i de kommuner, hvor man har haft en mere restriktiv praksis. Men hvad med de kommuner, hvor man har haft en bedre praksis? Skal vilkårene for § 37, stk. 4-modtagere i disse kommuner nu forringes?

I den forbindelse vil jeg spørge socialministeren, om han vil foranstalte en udtømmende undersøgelse af kommunernes praksis vedrørende boligtillægget. Det kan besvares med et ja eller et nej. Hvis det bliver et nej, vil vi selv lave undersøgelsen, selv om vi efterhånden er trætte af at skulle lave socialministerens arbejde.

Den anden ændring går ud på på kryptisk vis at lægge § 43-beløbet i mere faste rammer. Det har offentligt været fremstillet og blev det for et øjeblik siden af de konservatives ordfører, som om der skulle være tale om en retmæssig ydelse. Det er der under ingen omstændigheder tale om. Der skal tages hensyn til såvel de hidtidige levevilkår som summen af underholdsbeløbet og de rimelige faste udgifter. Hvad der er rimelige faste udgifter, ved vi er et elastisk begreb, som kommunerne selv vurderer. Socialministeren har oven i købet på et tidspunkt bedt dem om at stramme vurderingen, fordi han syntes, at der blev ydet for meget. Der er altså ikke tale om en retmæssig ydelse, blot om en yderligere beregning som bidrag til den almindelige forvirring omkring kontanthjælpen. I øvrigt er begreberne levevilkår og indtægter blandet uhjælpefuldt sammen i bemærkningerne. Gad vide, om socialministeren selv ved, hvad han mener.

En lang række problemer fra det virkelige liv er der ikke taget stilling til i lovforslaget. For det første: når man falder for varighedsbegrænsningen for modtagelse af sygedagpenge og under modtagelse af sygedagpenge har fået supplerende bistandshjælp på f.eks.

200 kr. om måneden, så ryger man øjeblikkeligt ned på § 37, stk. 4-hjælpen, hvis man ellers overhovedet er berettiget. Var det meningen?

For det andet: hvis man bliver indstillet til revalidering efter § 42 og har været på bistandshjælp, men må vente på f.eks. arbejdsprøvning, så ryger man alligevel ned på § 37, stk. 4-hjælpen.

For det tredje: barsel- og sygeperioder tæller med i de 9 måneder, når varighedsbegrænsningen skal beregnes. Var det meningen? Fængselsophold tæller også med, hvis familien f.eks. får udbetalt hjælp til betaling af husleje under fængselsophold. Var det meningen?

Ministerens forslag bidrager ikke til løsning af problemerne. SF vil stille ændringsforslag om, at § 37, stk. 4, helt ophæves, og vi vil i al stilfærdighed opfordre specielt de radikale til at stemme for det, så der sammen med socialdemokratiet og VS er et flertal. Vi vil oven i købet love ikke at hovere bagefter.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det er væsentligt at holde sig for øje, at der er tale om en forbedring på baggrund af de mange problemer, der har været med specielt 9 måneders reglen og den varige hjælp. Der har jo også været problemer med hensyn til, hvem der tror på hvilke oplysninger, meget tydeligt ikke alene i pressen, men desværre også i udvalget. Man tror ikke på de oplysninger, man får fra socialministeriet. Det kan vi ikke gøre ret meget ved. Jeg ved, at socialministeriet arbejder godt og seriøst og kommer med de oplysninger, som er til rådighed. At man selv foranstalter undersøgelser ude i kommunerne, er jeg ked af, for de kommer til at stå over for hinanden. Det kan vi aldrig blive færdige med, og det er så trist, som det kan blive.

De mange spørgsmål, hr. Agerschou stillede, kan vi få afklaret i udvalget. Det er nogle af de spørgsmål, Socialarbejdernes Fællesudvalg havde med til os, og dem har vi i øvrigt sendt til kommentar hos socialministeren.

Der var så sandelig nogle problemer med kontanthjælpen. Der sidder også et udvalg og arbejder med dem. Der blev i forlignet sat 30 mill. kr. af til at forsøge at klare nogle af dem. De 10 mill. kr. var til at sikre, at ingen kom under beløbet efter § 43, stk. 1. Jeg har

[Yvonne Herløv Andersen]

altid efterlyst en minimumsgrænse; den synes jeg er rar at have. Det er et meget lille land, vi lever i, og så stor forskel kan der ikke være på, hvordan man forvalter loven i Saksøbing og i Skagen, så det er jeg meget tilfreds med at man laver.

Så blev der sat 20 mill. kr. af til hjælp til løsning af boligproblemer, og der bliver indført ensartede regler, således at 25 pct. af hjælpen skal gå til bolig; resten bliver dækket af supplerende hjælp.

Det er også værd at bemærke – det fremgår ikke af TV-udsendelser, og det bliver en føljeton i TV, så kan man glæde sig eller ej, med forskellige mennesker, der bliver trukket af forskellige årsager – at der stadig er mulighed for at få betalt engangsudgifter til tandlæge, og hvad der nu ellers dukker op.

Jeg er ikke ked af at sige, at kontanthjælpsafsnittet hermed bliver mere retsbestemt. Jeg ville egentlig gerne i en krisetid have en helt ny lov – men det er utopi, det får jeg ikke – der hvilede på nogle faste retsprincipper, sådan at forvaltningen af loven ikke blev så forskellig. Jeg mener, at mange af de problemer, der er med specielt forvaltningen af dette, skyldes den forskelligartede administration ude omkring i kommunerne, og det synes jeg er synd for de borgere, der af den ene eller den anden årsag er flyttet til en kommune, hvor man forvalter loven forskert.

Der er også det spørgsmål, socialarbejderne rejste i forbindelse med sanering af økonomien ved den forbigående hjælp. Sker det godt nok? Sker der det, der skal, ude i kommunerne, eller slæber folk eventuelt et gammelt lån over på varig hjælp? Det er den ikke stor nok til, det er indrømmet. Det er et spørgsmål, jeg synes kontanthjælpsudvalget sagtens kunne kigge på, for når man er kommet på varig hjælp, skal éns økonomi være saneret fuldstændig, sådan at man bare har til det rene underhold; større gældsposter går ikke.

Jeg ville ønske, at vi kunne få dette lovforslag hurtigt igennem, fordi det, som jeg påpegede før, indeholder forbedringer for den gruppe mennesker, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg vil godt spørge fru Yvonne Herløv Andersen: mener CDs ordfører oprigtigt, at der med vedtagelsen af socialministerens forslag er indført en retsbestemt minimumsgrænse for kontanthjælp?

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg tror, jeg fik formuleret det således, at jeg ikke har noget imod, at man får indført en retsbestemt minimumsgrænse over det hele. Det her ligner, og det har jeg ikke noget imod.

Tove Niemann (FP):

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig dette lovforslag. Det har først og fremmest til hensigt at tilvejebringe ensartede udbetalinger af den hjælp, der ydes af socialforvaltningerne til klienter, der er kommet på den såkaldte 9 måneders regel, så den skønmæssige vurdering bortfalder. Ligeledes kan vi tilslutte os, at det bliver lovfæstet, at der ydes et supplement til boligudgifter i de tilfælde, hvor disse overstiger 25 pct. af det beløb, der ydes efter § 43, stk. 1.

Fremskridtspartiet har hele tiden været imod bistanndsloven, fordi den hviler på skønsprincippet. Det er helt givet, som der står i bemærkningerne til lovforslaget, at vedtagelsen af dette forslag vil indebære administrative lettelser. Sagsbehandlerne skal ikke mere bruge en bunke tid på at foretage skønmæssige vurderinger af den enkelte klients forhold. De kan i langt højere grad bruge deres arbejdskraft på at vejlede klienten, så der bliver større mulighed for, at denne kan komme ud af den ulykkelige situation, vedkommende er havnet i.

Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig lovforslaget, som er en forbedring af den nuværende situation. Det er også en part af det forlig, vi indgik i oktober måned.

Jeg mener ikke, at alle problemer løses med dette lovforslag. CDs ordfører, fru Yvonne Herløv Andersen, har været inde på nogle af de problemer, der er tilbage, og jeg skal her specielt fremhæve to ting, nemlig gældssaneringen, hvor man må se på, om

[Lone Dybkjær]

man ikke kan komme videre, end man er i dag, og hvor der også, som fru Yvonne Herløv Andersen var inde på, er tale om en meget forskellig administration i kommunerne.

Det andet problem, jeg synes særlig gør sig gældende for denne gruppe af personer, er, at hvis de ønsker på en eller anden led at forbedre deres situation, f.eks. fordi de har fået afslag på konfirmationshjælp, så er det ikke muligt, uden at der sker modregning i bistandshjælpen. Derved fastlåser man faktisk de personer i den situation, de er i i øjeblikket, uden virkelig mulighed for, at de kan arbejde sig fri af den.

Det fører mig til det sidste, som jeg mener det er helt afgørende at få diskuteret, og som bl.a. SF på et tidligere tidspunkt, men ikke i dag, og også socialministeren har rejst, nemlig spørgsmålet om, hvordan vi prøver på at sikre, at også mennesker på bistandshjælp kan få jobtilbud og muligheder for at komme i arbejde igen på linje med folk, der er arbejdsløshedsforsikrede. Det er her, jeg mener, at den reelt store forskel er – det tror jeg også at man oplever, hvis man har kontakt med arbejdsformidlingen – nemlig at de, der er på bistandshjælp, kommer allerallerbagest i rækken, når det drejer sig om at få jobtilbud.

Derfor mener jeg, at skal vi overhovedet løse problemerne omkring § 37, stk. 2, og § 37, stk. 4 – men det er selvfølgelig værst ved § 37, stk. 4, fordi folk i 9 måneder har været uden arbejde – så bliver det ved at se på, hvordan vi sikrer, at de også kan få nogle jobtilbud. Ellers tror jeg ikke, at vi har nogen chance for nogen sinde at forbedre disse menneskers situation, og derfor mener jeg, at det er det næste, der bør arbejdes med i den sal.

Birkholm (VS):

Det føles absurd at skulle debattere et lovforslag, som i virkeligheden overhovedet ingenting betyder i forhold til omfanget af de problemer, de sociale og menneskelige lidelser, som er følgerne af fattighjælpsparagraffen, § 37, stk. 4.

At det ingenting er, dokumenteres sådan set også af bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at forslaget som helhed vil medføre merudgifter på 25–35 mill. kr.

årligt eller i gennemsnit ca. kr. 500 årligt, kr. 45 månedlig pr. klient på § 37, stk. 4.

Elendigheden ved § 37, stk. 4, er mange gange blevet dokumenteret. Det er dokumenteret, at mange typiske § 37, stk. 4-klienter kun har godt 1.000 kr. månedligt til mad, tøj, vask osv., alle de fornødne udgifter, og det fører naturligvis til en masse bekymringer og problemer i familien. Det fører til mangel på social kontakt, fordi man ikke engang har råd til at opretholde social kontakt, f.eks. ved at invitere folk til middag. Det fører til, at børnene isoleres i skolerne på grund af, at de bliver ugleset, fordi de ikke har ordentligt tøj, og det har langtrækkende sociale konsekvenser for de følgende generationer. Alt i alt er det dyrt for samfundet, men her som på andre områder gælder det, at de borgerlige ikke vil spare; derimod vil de udbygge de sociale modsætninger med store omkostninger for samfundet til følge. Alt i alt ville det eneste rigtige være at afskaffe § 37, stk. 4, som også ordføreren for SF, hr. Agerschou, nævnte det.

Det foreliggende lovforslag vil, siger det, give sikkerhed for et minimumsbeløb til den enkelte klient på fattighjælpsparagraffen ud over boligudgifterne. Hertil vil jeg gerne bemærke to ting.

For det første er dette minimumsbeløb, som er på 2.375 kr., helt utilstrækkeligt i langt de fleste tilfælde. Nej, det er selvfølgelig tilstrækkeligt, hvis klienten undgår at have TV og således ikke skal betale licens, undgår at have radio, undgår at købe aviser, undgår at forsikre sig, undgår at have telefon, lader være med at vaske sit tøj på vaskeeri, lader være med at transportere sig rundt og melder sig ud af sin fagforening – kort sagt, hvis klienten lukker sig inde i en papkasse og accepterer at forblive klient, og det er også den egentlige konsekvens af forslaget, at man gør folk til vedvarende klienter i det sociale sikringssystem. Det er den første bemærkning, jeg vil gøre, at de 2.375 kr. er helt utilstrækkelige.

Den anden bemærkning er, at store grupper af § 37, stk. 4-modtagere stadig ikke vil få dette minimumsbeløb, først og fremmest unge uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Regeringen viser også her, at dens socialpolitik er ungdomsfjendsk og gammelkonservativ. Hvis unge, som af forskellige grunde har valgt at bo i familien og have et arbejde,

[Birkholm]

skulle følge socialministerens morale, måtte de skynde sig at sætte sig i udgifter for at være sikre på at få minimumsbeløbet efter de nye bestemmelser. Det gælder også studerende, som har måttet give op, og andre randgrupper, som har hutlet sig igennem, f.eks. ved at sætte en ære i at klare sig på lavt niveau.

Der er en enkelt ting, jeg er tilfreds med i bemærkningerne til lovforslaget, og det er, at socialministeren anfører, at boligudgifterne skal være de reelle boligudgifter, dvs. udgifterne til varme, vand, gas og elektricitet. Jeg regner med, at socialministeren vil sørge for, at de kommuner, som i dag kun beregner huslejen som boligudgiften, f.eks. Københavns kommune, ikke fremtidig gør det, men inddrager de reelle boligudgifter i beregningen.

Afslutningsvis vil jeg gerne pege på de afsluttende bemærkninger til lovforslaget, som fremskridtspartiets ordfører roste så meget. Der står, at da den skønsmæssige vurdering falder bort, må det antages, at forslaget indebærer en administrativ lettelse. Det er jo fuldstændig forkert. Det viser, hvor langt socialministeren er fra den virkelighed, som er på socialkontorerne. Det er jo sådan, at sagsbehandleren stadig væk må følge den enkelte klients økonomiske situation og familiens økonomiske udvikling, medmindre sagsbehandleren da fuldstændig skal slippe ansvaret for, hvordan det går i familien. Men det er måske det, socialministeren mener.

Tilsvarende står der til sidst, at sagsbehandleren så mere kan koncentrere sig om rådgivning og vejledning med henblik på at bringe ansøgeren ud af de vanskeligheder, der ligger til grund for hjælpen. Det er den samme hule argumentation, som man oplevede fra borgerligt hold, da man indførte § 37, stk. 4. Problemet er, at fattighjælpsparagraffen i sig selv er socialt og psykisk invaliderende og vil give mange flere sager. Klienterne kommer meget oftere på bistandskontoret. Det vil give øget sagspres. Det er konsekvensen af den socialpolitik, som også dette lovforslag indgår i.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg er da glad for at kunne starte med at konstatere, at der er et bredt flertal bag det lovforslag, som her er til første behandling.

Jeg tror, det er meget væsentligt, at vi får præciseret nogle bestemmelser i bistandsloven.

Retsbestemte ydelser i større omfang har været nævnt fra flere ordføreres side. Nogle har været glade for det, andre har været mindre glade. Jeg tror, vi under alle omstændigheder må konstatere, når det drejer sig om minimumsbeløbene for den gruppe af mennesker, der her er tale om, at det vil give en højere grad af tryghed og sikkerhed for den enkelte, og det vil under alle omstændigheder også være betydelig enklere at administrere.

Det, der har været problemet, og det, der er baggrunden for lovforslaget, som er fremsat her, er naturligvis, at vi baseret på bistandslovens skønsp principper har måttet konstatere stor forskellighed i administrationen af kontanthjælpsområdet inden for bistandslovgivningen.

Jeg tror som sagt, at der vil blive tale om en betydelig forbedring. Men det er da rigtigt, som det har været nævnt, at der stadig væk er problemer tilbage på kontanthjælpsområdet som helhed. Både fru Yvonne Herløv Andersen og fru Lone Dybkjær har været inde på spørgsmålet om gældssanering, og jeg er enig med de to ordførere i, at spørgsmålet om gældssanerings naturligvis er et spørgsmål, som må bringes ud af verden inden for de første 9 måneder.

Jeg synes også, at det er vigtigt at få fastslået – det kan jo præciseres i forbindelse med den videre behandling af lovforslaget – at når der er tale om særlige udgifter, så er der også mulighed for – også for § 37, stk. 4-klienter – at få disse udgifter dækket. Men vi bringer os herved tilbage til en mere principiel diskussion om, hvordan socialforvaltningerne i øvrigt fungerer i forhold til de klienter, der er i systemet.

Når der blev sagt, at dette forslag ville give øget sagsbehandling, er jeg dybt uenig. Men jeg vil til gengæld gerne sige til kommunerne, at det var måske klogt, om man i højere grad koncentrerede sig om klienternes problemer og prøvede at se, hvordan man kunne få dem ud af systemet.

Der har været nævnt fra fru Lone Dybkjær side spørgsmålet om samme vilkår som for langtidsledige i forbindelse med jobtilbud. Jeg er enig i, at det er et spørgsmål, som bør løses. Det, som vi har behov for, er

[Socialministeren]

ikke så meget at diskutere alle disse forskellige satser, men at diskutere, hvordan vi får de borgere, der bliver afhængige af bistandshjælp, ud af systemet så hurtigt som muligt.

Det er deprimerende, og det er i virkeligheden også nedværdigende for debatten efter min mening, at man hele tiden søger at give indtryk af, at med § 37, stk. 4-støtten er der skabt nogle vilkår, som er fuldstændig uacceptable. Der er hermed i virkeligheden skabt en baggrund for, at socialforvaltningerne har en forpligtelse til at være mere aktive.

Hr. Agerschou siger, at jeg kan tage ud til Kirkens Korshær og høre, hvad der er af problemer omkring § 37, stk. 4. Jeg takker for det første for rådet og skal dernæst sige, at det har jeg faktisk været. Der har jeg også fået bekræftet, at det jo ikke er § 37, stk. 4, der er problemet. Problemet er, når man taler om et voksende antal mennesker, som søger Kirkens Korshær, at man nu i hele kriseperioden siden midten af 1970'erne har været under forsørgelse af en eller anden art, at man ikke har fået den støtte i form af vejledning og rådgivning, som man skulle have, at man ikke har fået det tilbud om uddannelse, som måske kunne bringe de pågældende ud af den situation, de befinder sig i. Det er jo sandheden. Det er ikke et spørgsmål om § 37, stk. 4.

Det er klart, at vi under denne debat igen måtte få spørgsmålet om fattigdomsbegrebet ind i billedet. Jeg har konstateret et nyt tal i debatten fra hr. Taanquists side. Jeg fangede det i farten: 3.454 kr. for en enlig forsørger. Det var det maksimale, man kunne komme op på. Det er jo farligt med alle disse tal, for det er bl.a. afhængigt af, hvilke prisniveauer vi opererer ud fra, når vi skal kontrollere så nøjagtige tal som 3.454 kr. Jeg vil godt sige til hr. Taanquist, at det, som socialdemokratiet glemmer i denne debat – det gjorde man også i diskussionen med statsministeren i folketingets spørgetid i dag – når man bruger eksemplet med den enlige forsørger med børn, er, at der er tale om andre ydelser end kontanthjælp efter bistandsloven. Børnetilskuddet får man naturligvis, fordi der er udgifter ved at have børn. Når man skal vurdere, som man fra visse sider gør så interesseret: hvad får man egentlig som enlig forsørger med to børn eksempelvis, ja, så får man samlet fra det offentlige 4.400 kr. om måneden, når dette forslag er gennemført.

Så spørger jeg: – og jeg kan godt selv give svaret: er der ikke mange mennesker, som er i arbejde, som ikke har mulighed for at have dette beløb tilovers til daglige fornødenheder, tøj osv.? For det er jo det, det drejer sig om. Vi er ude over udgifterne til husleje, til varme, til lys, til gas, til daginstitutionsbetaling, til skattevæsenet. Alle disse udgifter er vi ude over. Der er mange mennesker i dette samfund, som ikke er på bistandshjælp, der har mindre – og i hvert fald ikke mere – end dette beløb til rådighed.

Hr. Agerschou spurgte, om jeg ville iværksætte en undersøgelse af, hvordan boligtillægget var blevet anvendt i kommunerne. Hertil kan jeg for det første sige, at vi har foretaget en stikprøveundersøgelse, og stikprøveundersøgelsens resultat er en af baggrundene for det forslag, der nu ligger til behandling i folketinget. Derefter siger hr. Agerschou, at hvis han ikke får de tilstrækkelige svar på disse ting, må han selv gå ud og spørge socialforvaltningerne, og det er selvfølgelig vældig forvirrende. Dertil vil jeg godt sige til hr. Agerschou – det skulle jeg også hilse og sige fra de kommunale socialforvaltninger – at det er forvirrende, at hr. Agerschou og andre enkeltpolitikere bruger så megen tid på at analysere problemerne i socialforvaltningerne. Som om det kunne løse den situation, man stod i dér! Man har fået et svar på de spørgsmål, der er stillet om disse ting, og alle disse separatundersøgelser bidrager kun til at forvirre begreberne. De gør det i hvert fald vanskeligt for socialforvaltningerne at få den tilstrækkelige tid til at løse den opgave, som er den væsentlige i denne sammenhæng.

Jeg vil godt til slut komme ind på, hvor mange der er på § 37, stk. 4-hjælp. Hr. Agerschou gav udtryk for, at i virkeligheden var det lige meget, hvor mange der var. Det har nu ikke præget hr. Agerschous indlæg tidligere, men hvis vi nu forfølger den tankegang, at det er lige meget, hvor mange der var, så undrer det mig, at hr. Agerschou og SF ikke på et tidligere tidspunkt har stillet forslag om, at § 43 skulle fjernes, for før vi lavede disse ændringer, var der 10.000 mennesker, som fik hjælp efter § 43 på varig hjælp-satsen. Det har eksisteret siden 1976. Jeg har sagt det flere gange fra denne talerstol. Det er ikke en ny sats, der er indført, men der er naturligvis tale om, at en større gruppe – det

[Socialministeren]

er jo åbenbart – kommer på den. Så kommer vi til: hvor mange er så på den? Jeg må nok indrømme, at jeg er lidt målløs over, at selv TV-Avisen er i stand til dag efter dag at give udtryk for, at der skulle være 70.000 mennesker på varig hjælp, når der i sidste uge er kommet den seneste oplysning fra Danmarks Statistik, som siger, at i september måned er der 42.500, og sammenlignet med juni måned er det faktisk en nedgang på 500.

Det viser for det første, at TV-Avisens oplysninger er usande. Jeg håber, at TV-Avisen i saglighedens navn vil berigtige disse oplysninger. Men det viser også, at de – og det er bl.a. hr. Agerschou – der har sagt, vi var nok oppe på 100.000, inden året var gået, ikke får ret.

Man giver indtryk af, når vi tager de 42.500, at det er mennesker, der går ned på en lavere sats efter 9 måneder. Det er jo ikke sandheden. De, der eksempelvis får støtte efter ungdomscirkulæret, går naturligvis ikke ned, for de bliver, hvor de er, og de er heller ikke omfattet af den bestemmelse, som ligger her. De resterende er heller ikke alle enlige forsørgere med børn, som man søger at give indtryk af. Der er, som jeg har givet udtryk for tidligere, ikke en klar statistik over, hvordan gruppen er sammensat, men der er grundlag for at skønne, at cirka halvdelen af § 37, stk. 4-klienterne er enlige uden børn, og det er et ikke ubetydeligt antal, der er helt unge, som får den lavere bistandshjælp. Cirka halvdelen er enlige uden børn og altså ikke dækket ind af den kategori, som indgår så stærkt i den offentlige debat. Cirka en tredjedel er formentlig enlige forsørgere med børn. Det behøver ikke at være enlige, som lever alene. Det er der ingen der har sagt det er. Det er ikke kun denne meget typiske enlige mor, som man også fremstiller i TV-Avisen som den, der er tabt.

Lad mig til slut kun sige om dette, at her er det igen et spørgsmål om, at socialforvaltningerne i større udstrækning hjælper mennesker ud af det system, som de er i. Det er der instrumenter til. Der er mulighed efter § 42, hvor vi har indskærpet over for kommunerne i form af den nye vejledning de muligheder, der er for at yde hjælp til uddannelse. Der er revalidering, som skal opprioriteres. Og så er der, hvor der ikke er andre muligheder, førtidspensionreformen, når den træder i kraft den 1. januar 1984. Der er altså instru-

menter til rådighed for kommunerne. Jeg kan ikke acceptere, at kommunerne bare påstår, at der er så mange klienter, at de ikke har tid til at rådgive og vejlede. Hvis man nu omprioriterede og i højere grad rådgav og vejlede, ville der også blive tale om et færre antal klienter, og så kunne problemerne sagtens løse sig i socialforvaltningerne.

Den debat, vi har her, er ikke bare en debat om satser. Jeg er sikker på, at når dette lovforslag bliver gennemført, får vi et system, som vil virke både rimeligt, fornuftigt og hensigtsmæssigt, men det er til syvende og sidst også et skub til at få det sociale system til at virke betydelig mere aktivt i forhold til den enkelte klient.

Taanquist (S):

Socialministeren forsøger at redde situationen med lidt mærkelige udtryk, som jeg ikke kender fra bistandsloven, og siger f.eks., at der jo er mulighed for at få betalt særlige udgifter herudover. Ja men hvad er det for særlige udgifter, der er mulighed for at få betalt? Der er mulighed for at få betalt enkelte udgifter, men det er da noget helt andet. »Særlige udgifter« får socialministeren til at lyde som om, at hvis der er noget særligt hver måned, kontingent el.lign., så kan man få det betalt, men det er der formodentlig ikke tale om. Skulle der være tale om det, vil jeg da gerne have ministerens bekræftelse af heroppefra, at man kan tage den slags ting ud og betale ved siden af hjælpen.

Det er også forkert, når socialministeren siger, at der er mange indtægter, disse mennesker får, f.eks. børnetilskud. Der er ikke andet end børnetilskuddet. Det er da ikke forkert, når jeg i min første tale sagde, at en ting som faderens bidrag eller det særlige børnetilskud bliver modregnet. Er det ikke rigtigt, hr. socialminister?

Det er langt mere rigtigt, som fru Lone Dybkjær er inde på, at de mennesker, der er i denne situation, udgør en bestemt klasse, som ikke engang kan gøre en indsats for at skaffe sig selv ud af det, for enhver indsats, som de måtte yde, bliver modregnet i den varige hjælp. Derfor kommer de aldrig ud af det. Og derfor er det forkert, hvad socialministeren siger.

Det er i øvrigt ikke et spørgsmål om fattigdom eller ej. Ordet fattigdom er nok forkert

[Taanquist]

at bruge i denne forbindelse, for det betyder så mange andre ting. Det, der er tale om, hr. socialminister, er en ulighed. Der er en fantastisk ulighed mellem de mennesker, der i dag har deres gode arbejde, og så de mennesker, der bliver presset over i denne situation.

Når jeg hele tiden har brugt som eksempel den enlige forsørger med to børn, er det for det første for at indsnævre diskussionen, så vi ikke render rundt i flere eksempler end højst nødvendigt, men det er også, fordi de enlige mødre med to børn – eller enhver anden forsørger med børn – er dem, det drejer sig om. Det er de børn, der må vokse op under de vilkår, som ikke får en rimelig chance. Man kan ikke for de beløb, der her er til rådighed, give børn en forsvarlig opvækst. Det er et spørgsmål om, som andre ordførere har været inde på, at de skal ligne andre børn, deres skolekammerater osv. Det bliver der altså ikke mulighed for. De kommer til at vokse op på en måde, så de ikke får en chance her i livet.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det skal blot være en kort bemærkning til socialdemokratiets ordfører. Jeg sagde, at enhver ekstra indsats blev modregnet i bistandshjælpen, men det var altså ikke ensbetydende med, at jeg sagde – det går jeg også ud fra at den socialdemokratiske ordfører ved ikke er tilfældet – at børnetilskuddene blev modregnet. Jeg synes, det er meget interessant, at den socialdemokratiske ordfører her kan stille sig tvivlende over for, om folk på § 37, stk. 4, ud over det, der modsvarer normalbidraget, de 530 kr. pr. måned, også får børnetilskud. Det synes jeg viser lidt om et stort parti, hvis det er sådan, at den socialdemokratiske ordfører ikke er klar over, at man ud over det bidrag på 530 kr. får alle de sædvanlige børnetilskud.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Man kan jo formulere sig knudret. Det, jeg sagde, hang sammen med, at socialministeren sagde, der var så mange andre indtægter, disse mennesker havde. Derfor gjorde jeg netop opmærksom på, at ud over den varige hjælp har de kun de almindelige børnetil-

skud. Har de et særligt børnetilskud, bliver det modregnet, og har de noget som helst andet end det, bliver det også modregnet. Det er i hvert fald det, der står i kontanthjælpscirkulæret, at det særlige børnetilskud bliver modregnet. Hvis man i den varige hjælp får udbetalt de 540 kr. pr. barn, får man ikke samtidig det særlige børnetilskud, og så får man ikke samtidig faderens bidrag til barnet. Derfor er der kun ud over hjælpen efter § 37, stk. 4, de almindelige børnetilskud eller eventuelt forhøjet børnetilskud. Det er det eneste, man får.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Når den radikale ordfører skal gøre sig bemærket på, om socialdemokratiet kan stille med saglige ordførere eller ej, og så kommer med nogle bemærkninger om det særlige børnetilskud, vil jeg gøre opmærksom på, at det særlige børnetilskud – det børnetilskud, der udbetales til forældreløse børn – bliver modregnet. Det fremgår af kontanthjælpscirkulæret. Det svarer til det beløb, som en far betaler til barnets underhold, og det beløb bliver også modregnet i ydelsen. Det fremgår også af kontanthjælpscirkulæret.

Agerschou (SF):

Som sædvanlig så socialministeren i sine bemærkninger bort fra den virkelighed, der eksisterer ude i socialforvaltningerne.

Det vil blive for meget at komme ind på alle de misforståelser, der var i socialministerens indlæg, men jeg vil prøve på at gøre nogle bemærkninger til nogle af dem.

For det første vores diskussion om antallet af § 37, stk. 4-mottagere. Der undrer det mig, at socialministeren citerer mig for at have sagt 100.000 mennesker i 1983. Det vil jeg gerne have verificeret. Så vidt jeg ved, er det højeste tal, jeg har sagt, 62.000. Da vi behandlede lovforslaget i efteråret 1982, beregnede SF og VS, at det ville blive ca. 50.000, og deri har vi jo stort set fået ret. Vi foranstaltede en privat undersøgelse i maj i år, hvor vi ved en stikprøveundersøgelse i 32 kommuner fandt frem til tallet 62.000. Vi var klar over, at der kunne være en mindre fejlkilde i undersøgelsen, hvad vi også gjorde opmærksom på, da vi offentliggjorde den.

[Agerschou]

Når vi fandt det nødvendigt at foretage den undersøgelse, hang det sammen med, at socialministeren ikke ville foretage den. Derfor syntes vi, at det var nødvendigt at gøre socialministerens arbejde for at få konsekvenserne af den lovændring frem.

Jeg tror, der er flere end mig, der var med ved socialudvalgets møde i torsdags og oplevede en deputation fra Socialarbejdernes Fællesudvalg, der blev overrasket over nogle af de konsekvenser, som de fremdrog fra det virkelige liv, som jeg ikke tror at socialministeren er opmærksom på.

I parentes bemærket vil jeg også være meget interesseret i at høre ud af, hvordan man har regnet sig frem til, at ændringen af boligtilskuddet vil koste 15-25 mill. kr. Jeg glæder mig til at høre, om den beregning i lige så høj grad er præget af tilfældigheder, som socialministerens økonomiske konsekvensberegninger plejer at være.

Jeg er ligesom hr. Birkholm blevet overrasket over, at man vurderer, at forslaget ligefrem vil indebære en administrativ lettelse. Det vil jeg meget gerne have verificeret. Jeg har vist lovforslaget til en halv snes sagsbehandlere, og de har svært ved at se, at forslagets gennemførelse skulle indebære nogen som helst form for administrativ lettelse, måske tværtimod.

Der var adskillige af mine spørgsmål, som socialministeren ikke fandt anledning til at besvare. Jeg gider ikke gentage dem alle sammen, men der er dog et enkelt, jeg godt vil have besvaret. Nu fikseres boligtilskuddet til den del af udgifterne, der overstiger 25 pct. af hjælpen, men hvad med de kommuner, hvor man har haft en mere lempelig praksis? Betyder det, at kontanthjælpsmodtagere i de kommuner nu får en forringelse? Det er et spørgsmål, jeg gerne vil have besvaret.

Jeg vil gerne høre, om socialministeren vil benægte, at repræsentanter fra bl.a. Kirkens Korshær mener, at indførelsen af § 37, stk. 4, har forøget de problemer, man møder hos den pågældende sociale hjælpeorganisation.

Jeg synes, socialministeren mod slutningen af sit indlæg nærmest glædede sig over, at flertallet eller en stor del af dem, der modtager § 37, stk. 4-hjælp, er helt unge. Jeg vil gerne spørge socialministeren: er det en del af regeringens ungdomspolitik, at det er helt fint, at unge uden forsørgerforpligtelser bliver anbragt på § 37, stk. 4-hjælp? Jeg synes

næsten, det skinner igennem i socialministerens indlæg.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal til hr. Erik B. Smith sige, at jeg kom til at sige det særlige børnetilskud i stedet for ekstra børnetilskud. Det, vi skal bede socialministeren om at bekræfte, er, at der ikke sker nogen modregning for så vidt angår det almindelige, det forhøjede og det ekstra børnetilskud. Det vil altså sige, at der er tale om det, der svarer til normalbidraget, de 530 kr., plus alle de sædvanlige børnetilskud for en enlig forsørger. En enlig forsørger kan jo ikke ret godt have forældreløse børn. Derfor grunden til, at jeg tog ordet.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg skal beklage, at jeg ved en fejltagelse kom til at sige forældreløse, når jeg skulle have sagt enlige forsørgere, hvor den ene af forældrene er døde.

Der er ikke noget som helst interessant i det spørgsmål, som fru Lone Dybkjær nu har stillet socialministeren. Det svar kender alle her i salen.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg er da glad for, at hr. Taanquist i sit andet indlæg i virkeligheden erkender, at der ikke er tale om et egentligt fattighjælpsbeløb, men i højere grad nu prøver at stille det op som et spørgsmål om ulighed i forhold til andre. Det synes jeg er en meget mere spændende debat.

Når man tænker på, hvilken sikkerhed der bliver for dækning af boligudgifterne i forbindelse med dette lovforslag, tør jeg godt garantere for, at der er en række § 37, stk. 4-klienter, der får lettere ved at klare sig end folk, der eksempelvis får dagpenge under arbejdsløshed og sygdom, som skal betale deres boligudgift, bortset fra at de får en boligsikring. De skal stadig væk dække en betydelig højere husleje end de øvrige. Det samme gør sig gældende for mennesker, som er på lavindkomster, så det synes jeg er en meget mere nyttig og spændende debat.

Når hr. Taanquist siger, at det, der er så ulykkeligt omkring det her, er de børn, som

[Socialministeren]

kommer til at vokse op under nogle uheldige vilkår, er jeg naturligvis enig. Det gælder i masser af tilfælde. Det er også derfor, jeg taler så stærkt for, at vi skal have folk ud af systemet. For hvis der er tale om, at en person i 6-7-8 år er på bistandshjælp, er det klart, at så er der ikke meget overskud tilbage til at klare børnen. Men fejlen her ligger ikke i de økonomiske satser; fejlen ligger i, at man ikke har gjort tilstrækkeligt for at få disse mennesker ud af systemet.

Der har været en meget spændende teknisk diskussion. Jeg vil nok anbefale, at nogle af disse spørgsmål overgår til almindelig udvalgsbehandling, for det kan ikke være hverken naturligt eller rimeligt, at vi skal gå ind i alt for mange detaljer ved en førstebehandling. Jeg må naturligvis bekræfte over for hr. Taanquist, at der i børnebidraget sker en modregning i forhold til, hvad faderen skal betale. Men man får stadig væk beløbet. Det synes jeg er vigtigt at holde fast i. Og man får naturligvis stadig væk, når det drejer sig om børnetilskudslovgivningen som helhed, både det forhøjede børnetilskud og det ekstra børnetilskud for den enlige forsøger. Derom kan der ikke være nogen tvivl. Det er det, der er baggrund for mine beregninger. Når der sker modregning, er det, fordi faderen har betalt, og så har man stadig væk beløbet, når vi skal vurdere, hvor mange penge der egentlig er tilovers.

Nu skal jeg passe på, at jeg ikke selv falder i den grøft, jeg advarede mod, men da det nu var så spændende med de mange detaljer, vil jeg godt sige, at regnestykket er jo ret enkelt. Hvis vi tager de satser, der var gældende pr. 1. april i år – de er blevet forøget en anelse pr. 1. oktober – så er satserne efter det beløb, man selv skal betale til bolig, 2.329 kr., hvortil kommer for den enlige mor med de to børn to gange 530 kr., som hun eller han får under alle omstændigheder, uanset om det er blevet betalt fra faderen eller det er blevet betalt fra socialforvaltningen. Dertil kommer så 784 kr. i forhøjet børnetilskud af de børnetilskud, den enlige forsøger i øvrigt får, og så når vi op på det beløb, jeg nævnte. Det er såmænd meget enkelt.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg kan betro socialministeren, at formanden er meget opmærksom på, at detaljerne behandles i overensstemmelse med forretningsordenen. Hr. Taanquist har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Så er vi altså derhenne, hvor jeg startede med at være. Når der er taget hensyn til boligudgiften – og jeg går ud fra, at der ikke er ret mange, der betaler under 800 kr., i hvert fald når de har et par børn – så er der 3.454 kr. tilbage, og når det udbetales, får man ikke derudover også faderens bidrag. Socialministeren formulerer sig hele tiden, som om der kommer de andre ting til. Derudover kommer kun de børnetilskud, som andre mennesker også får, og som i det hele taget kun drejer sig om et par hundrede kroner om måneden, eller hvor meget det nu kan være. Der er altså ikke alle mulige andre indtægter, som disse mennesker også skal have. Det var derfor, jeg fremhævede det, som også den radikale ordfører så rigtigt sagde, at det, det drejer sig om her, er, at man låser folk fast i situationen. Det er det, det drejer sig om. Det er ikke et spørgsmål om detaljer, men et spørgsmål om kroner og øre. Man låser folk fast i en situation, som de ikke kan komme ud af, for hvis de forsøger, bliver enhver indtægt modregnet i deres varige hjælp.

Det er selvfølgelig rart, at vi skal have et udvalgsarbejde. Der bliver en hel del detaljer, vi skal have gravet i her, og så tror jeg nok, at socialministeren i hvert fald må omformulere sig, ikke mindst med hensyn til det, jeg nævnte med de særlige udgifter, der også kunne dækkes.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg mangler stadig væk at få svar på en lang række spørgsmål. Det lader ikke til, at socialministeren har lyst til at svare. Jeg gider som sagt ikke gentage alle spørgsmål. Dem må jeg så forsøge at få opklaret i udvalgsarbejdet. Der er dog ét spørgsmål, bare ét spørgsmål, jeg gerne vil have besvaret. Jeg håber, at socialministeren, når jeg nu har begrænset mig til ét spørgsmål, vil ulejlig sig op på talerstolen og lige besvare det.

[Agerschou]

Forslaget indebærer, at den forhøjede hjælp til dækning til boligudgifter, skal dække den del af udgifterne, der overstiger 25 pct. af hjælpen. Det går jeg ud fra at vi er enige om, det står i lovforslaget. Det, jeg så gerne vil spørge om, er: hvad med de kommuner, hvor man nu har en bedre praksis? Betyder dette lovforslags eventuelle gennemførelse, at vilkårene for § 37, stk. 4-modtage-re i disse kommuner nu forringes?

Første næstformand (Knud Østergaard):

I mine og tilhørernes øren lyder udtrykket »gider ikke« ikke særlig godt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil sige til hr. Taanquist, at jeg kan altså ikke helt forstå, hvordan hr. Taanquist kan få sig selv til at sige, at de almindelige, forhøjede og ekstra børnetilskud bliver et par hundrede kroner om måneden for en lavtlønnet enlig forsørger, f.eks. en mor. Det er altså 784 kr. om måneden. Jeg beklager, at hr. Taanquist kan få det til sammenlagt et par hundrede kroner, men der er altså noget galt i hr. Taanquists opfattelse af, hvordan børnetilskuddene er, når de er ureduceret. Det almindelige, det forhøjede og det ekstra børnetilskud bliver 784 kr. pr. måned. Hr. Taanquist kommer til at se efter i de udmærkede oversigter, vi får over, hvor meget sådan noget udgør. Så vil han blive klar over, at han hele tiden har været på galt spor.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg tror, jeg efterhånden har forstået hr. Taanquists udregninger. Hr. Taanquist føjede nemlig lidt fikst til til sidst: ud over de andre børnetilskud – det, som alle andre mennesker får. Det har vi da aldrig søgt at imødegå. Det, det drejer sig om, er at gøre op, hvor meget man får i den situation fra det offentlige, og det er stadig væk de ca. 4.400 kr. Det er da rigtigt, at eksempelvis forhøjet børnetilskud for enlige forsørgere får naturligvis også de personer, der er i arbejde, men i de mange sammenlignende beregninger, vi har foretaget, har vi netop taget højde for den situation, så det ændrer ikke på sammenligningen og på resultatet af sammenligningen i forhold til f.eks. den enlige forsørger med to børn, som går på arbejde 40 timer om ugen.

Hr. Taanquist taler stadig væk om disse særlige udgifter, som måske skulle hedde enkeltudgifter. Det, jeg har givet udtryk for, er, at der er hjemmel til i bistandsloven i særlige tilfælde – og det er naturligvis ikke løbende driftsudgifter, det er rigtigt, som hr. Taanquist siger – at give dækning af udgifter ud over det beløb, som er anført i § 43.

Jeg skal gerne forsøge at besvare hr. Agerschous spørgsmål om boligtillægget i de kommuner, som i dag har en gunstigere ordning, end lovforslaget giver udtryk for. Ja, der bliver faktisk tale om en forringelse. Det er jo konsekvensen af, at vi i virkeligheden forlader skønsprincippet på det område. Nu har der været så meget harceleren over, at kommunerne betalte for lidt i mange tilfælde, og det er for så vidt det, vi accepterer og retter os ind i forhold til. Men konsekvensen er selvsagt – det er indbygget i forslaget om overgang til retsbestemte ydelser i større udstrækning – at dér, hvor man – det er nu ikke så mange steder, det kan jeg godt sige, men der er nogle enkelte steder – har betalt en højere ydelse, er der ikke grundlag for det mere efter denne bestemmelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om social pension.
(Fremsat 2/11 83).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 55: